

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över förslag till ändring i förordningen (2013:63) om bekämpningsmedelsavgifter avseende avgifter för verksamma ämnen

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sedan den 6 maj 2024 gäller förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Promemorian i detta ärende har remitterats till Regelrådet före den 6 maj 2024, varför Regelrådet har utgått från förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning i sin granskning.

Den remitterade promemorian avser förslag till ändring av avgifter. Dock är det avgifter som regleras i förordning, och inte i föreskrifter. Undantaget i 2 § 2 p förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning är därför inte aktuellt. I linje med det nämnda har Regelrådet utgått från förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning i sin granskning av ärendet.¹

Innehållet i förslaget

Den remitterade promemorian innehåller förslag till ändring i förordningen (2013:63) om bekämpningsmedelsavgifter. Det föreslås höjda avgifter för prövning av verksamma ämnen i

¹ 2 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning lyder:
Förordningen ska inte tillämpas på

1. föreskrifter som uteslutande rör verksamheten inom myndigheten,
2. föreskrifter om sådana avgifter som omfattas av samrådsskyldigheten enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191),
3. föreskrifter för utrikesförvaltningen, och
4. föreskrifter som meddelas med stöd av säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) eller allmänna råd till den förordningen. Förordning (2021:958).

7 § avgiftsförordningen (1992:191) lyder:

Myndigheten ska vart tredje år samråda med Ekonomistyrningsverket om de avgifter som myndigheten tar ut.

Samråd ska även genomföras om myndigheten avser att väsentligt förändra en avgift eller ta ut en ny avgift. Om det finns särskilda skäl får Ekonomistyrningsverket medge undantag från samrådsskyldigheten. Förordning (2018:1544).

växtskyddsmedel (6 kap i nämnda förordning) samt i biocidprodukter (7 kap i nämnda förordning) i följande avseenden:

- Avgift när Sverige är rapporterade medlemsstat,
- Avgift för prövning efter godkännande av ett verksamt ämne i växtskyddsmedel och biocidprodukter,
- Avgift vid medrapportering om verksamma ämnen i växtskyddsmedel och biocidprodukter, samt
- Avgift för prövning av ändrade villkor för godkända verksamma ämnen i växtskyddsmedel och biocidprodukter.

Ändringarna föreslås träda i kraft snarast möjligt under 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I promemorian anges att för ett antal utvärderingar av verksamma ämnen i både biocidprodukter och växtskyddsmedel, som omfattar både kemiska ämnen och mikroorganismer, har nuvarande avgifter inte gett full kostnadstäckning. Det finns i huvudsak två skäl till att avgifterna inte täcker kostnaderna för utvärderingen, dels inflation och ökade lönekostnader, dels nya eller högre krav på utvärderingarna som föranleder mer arbete.

I konsekvensutredningen anges också att nuvarande avgiftskonstruktion inte helt speglar utvärderingsprocessen för de verksamma ämnena och inte heller de kostnader som kan uppstå för olika delar av utvärderingen. Målet med förslaget är därför att tydliggöra vilka processer som finns i utvärderingen och vilka kostnader som blir aktuella för varje delprocess. Det ekonomiska mål som förslagen ska bidra till är att uppnå full kostnadstäckning för utvärderingen. För de avgifter som föreslås ändrade finns idag en bristande kostnadstäckning.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges följande. Nollalternativet innebär att myndigheten inte föreslår att ändra avgifterna. Det skulle medföra att Kemikalieinspektionen inte får full kostnadstäckning från avgifterna för de förfaranden som omfattas av förslaget. Utan den föreslagna lösningen fullgörs inte syftet med kostnadstäckande avgifter. Vid nollalternativet skulle underskottet fortsatt täckas upp av medel från anslag, i enlighet med vad som framgår av myndighetens regleringsbrev. Det är viktigt att nuvarande möjlighet enligt regleringsbrevet kvarstår så att Sverige kan uppfylla de skyldigheter som åligger den utvärderande medlemsstaten, i de fall avgiften inte täcker prövningskostnaden. Däremot kan denna täckning från anslagen innebära underfinansiering av annan verksamhet på myndigheten som också är beroende av anslagen.

Vidare anges att ett alternativ till förslaget om avgiftshöjning för att undvika risken för underskott, är att neka ansökningar. Det skulle dock innebära en nackdel för företag, framför allt för små svenska företag, att inte kunna vända sig till den svenska myndigheten. De skulle då få lämna sin ansökan till ett annat medlemsland. Det kan försvåra marknadstillträdet för

berörda företag. Att inte ta emot ansökningar skulle också innebära att Sverige inte bidrar till det provningssystem som lagstiftaren har upprättat i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå. I längden kan nekandet av, och därmed brist på, ansökningar vidare innebära att Kemikalieinspektionen skulle kunna få svårt att behålla den kompetens som krävs för utvärderingarna.

Vidare anges att ett annat alternativ är att låta kostnaderna finansieras av anslag, vilket skulle föranleda behov av höjda anslag till Kemikalieinspektionen. Däremot skulle detta inte vara förenligt med de riktlinjer som framgår av miljöbalkens förarbeten och de aktuella EU-förordningarna, om att låta företagen finansiera provningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar, liksom effekter av om någon reglering inte kommer till stånd, är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att Kemikalieinspektionen ansvarar för utvärdering av ansökan om godkännande av verksamma ämnen i bekämpningsmedel, enligt de skyldigheter som följer av EU-förordningarna om biocidprodukter respektive växtskyddsmedel. När det gäller myndighetens utvärdering av verksamma ämnen i biocidprodukter och växtskyddsmedel ska verksamheten i princip ha full kostnadstäckning och finansieras med avgifter. Det framgår inte bara av förarbetena till miljöbalken utan också av de gemensamma reglerna i EU-förordningarna om biocidprodukter respektive växtskyddsmedel.

Kemikalieinspektionens bedömning är därför att de föreslagna ändringarna av avgifterna inte strider mot gemenskapsrätten på området eller EUF-fördragets generella regler om de fyra friheterna (fri rörlighet av varor, tjänster, personer och kapital). Kemikalieinspektionens bedömning är vidare att de föreslagna ändringarna bidrar till att finansiera det provningssystem som enligt nämnda EU-förordningar syftar till att skydda människors liv och hälsa. Förslaget bedöms inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det syftet. Slutligen anges att förslaget påverkar inhemska och utländska tillverkare av verksamma ämnen lika och är därför inte diskriminerande. Då förslaget inte omfattar subventioner för små företag blir avgifterna lika oavsett företagets storlek, omsättning, struktur eller organisation.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det föreslås att ändringarna ska träda i kraft snarast möjligt under 2024.

Vidare anges att information om nya och ändrade avgifter kommer att läggas ut på Kemikalieinspektionens webbplats när ändringen i förordningen om bekämpningsmedelsavgifter har publicerats. Motsvarande information kommer även att ges på engelska på myndighetens webbplats. Det anges att särskilda informationsinsatser därutöver kommer att genomföras vid behov för att ändringarna av avgifterna ska bli kända hos de verksamhetsutövare som berörs av dessa. Vid dessa tillfällen informeras företagen också om vad de själva kan göra för att minska kostnaden, exempelvis vilken struktur en dossier bör ha eller vilka vägledningsdokument som sökanden bör följa.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Regelrådet kan konstatera att halva 2024 har passerat och ändringarna ska träda i kraft snarast möjligt under år 2024. Det återstår därmed relativt knappt om tid. Förslagsställaren har heller inte angett om särskild hänsyn kan tas till tidpunkten för ikraftträdande. Avsaknaden av sådan information, särskilt sett i ljuset av den knappa tiden som återstår av 2024, medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Enligt Regelrådet är beskrivningen av informationsinsatser tydlig och specificeras dessutom mellan ordinarie informationsinsatser samt de speciella informationsinsatser som förslagsställaren avser att göra.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande är bristfällig.

Regelrådet finner att beskrivningen av behovet av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Regelrådet har inte kunnat återfinna en beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch i konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen är därmed ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Regelrådet har inte kunnat återfinna en beskrivning av förslaget påverkan på berörda företags administrativa kostnader i konsekvensutredningen. Det remitterade förslaget avser avgifter, som vanligen är att se som andra kostnader. Det kan vara så att berörda företags administrativa kostnader därför inte påverkas alls av förslaget, eller så finns det sådan påverkan. I avsaknad av en beskrivning kan någon säker bedömning inte göras i denna del. Avsaknaden av information medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslaget påverkan på berörda företags administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Av den föreslagna förordningstexten framgår beloppen på de ändrade avgifterna. Det går dock inte att förstå hur stor den sammantagna påverkan blir för berörda företag, med anledning av de ändrade avgifterna. I det avseendet hade ett par olika exempelföretag varit en relevant vägledning, för en bättre förståelse för hur de ändrade avgifterna påverkar företag av olika karaktär.

Gällande påverkan på företagets verksamhet går Regelrådets bedömning i linje med det ovan nämnda. Det saknas en beskrivning även i denna del, liksom behövlig bakgrundsinformation om berörda företag och kostnadspåverkan. Det går därmed inte att skapa sig en bild av förslaget verksamhetspåverkan för de företag som berörs.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags andra kostnader, liksom verksamhetspåverkan, är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Som framgår vid *Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd*, har förslagsställaren identifierat ett alternativ som skulle kunna försvåra marknadstillträdet för berörda företag, vilket ju är en påverkan på konkurrensförhållandena. Utöver det har Regelrådet inte återfunnit någon beskrivning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Då den beskrivning som finns härrör till en alternativ lösning som inte förordas av förslagsställaren, saknas relevanta beskrivningar av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat återfinna en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden. Då det saknas beskrivningar av flertalet andra relevanta aspekter, kan Regelrådet heller inte utesluta att regleringen kan påverka företagen även i andra avseenden.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som framgår vid *Förslagets överensstämmelse med EU-rätten* blir avgifterna lika oavsett företagens storlek. Som framgår vid *Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch* saknas det en beskrivning av berörda företag utifrån storlek. Det är därmed okänt om några små företag påverkas av regleringen, samt i vilken utsträckning. Förslagsställaren hade behövt beskriva detta. Mot bakgrund av förslagets karaktär, och de EU-rättsliga överordnade regelverken, är det inte säkert att det går att ta särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Om så är fallet behöver det likväl anges och motiveras. En sådan beskrivning kan vara relativt kortfattad, men kan inte utelämnas helt. Avsaknaden av en beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har de flesta delasppekter hänförliga till 6 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning beskrivits på ett godtagbart sätt. Beskrivningen av behovet av speciella informationsinsatser är särskilt utförlig.

Däremot har samtliga delasppekter hänförliga till 7 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utelämnats, trots att det finns en företagspåverkan till följd av förslaget. De avgifter som regleringen syftar till att ändra erläggs av företag som vill att viss handläggning utförs av ansvarig myndighet. För att konsekvensutredningen ska ses som fullständig bör en komplettering göras med beskrivningar enligt 7 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 juni 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson, Peter Nilsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande